45ste jaar. — Nr 126. Zaterdag 22 October 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden **aan den uitgever, Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement:

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »

Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** cent^mes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 22 OCTOBER 1898.

Van alles wat.

In politieke kringen begint men zich reeds bezig te houden met de aanstaande heropening der Kamers.

Het gouvernement is voornemens de wetsontwerpen, betreffende de werkliê, en namelijk die aangaande de regeling van het werkcontract en de oprichting van eene verzekering ten gunste der slachtoffers van werkongevallen, aan de dagorde te stellen.

Indien de Kamer evenwel verkiest eerst de begrotingen te behandelen, alvorens de een of andere dier kwesties te bespreken, zal het ministerie er zich niet tegen verzetten, integendeel.

M. de minister van financiën heeft zijne collegas verzocht, hem zonder uitstel de wijzigingen te doen geworden, die zij zouden willen brengen aan de *gerraa* de credieten, voor hunne wederzijdsche departementen.

Dit werk zal geëindigd zijn tegen de opening van den zittijd, opdat de definitieve voorstellen van het gouvernement onmiddellijk aan de Kamers kunnen overgelegd worden.

* *

Indien onze politieke toestand goed is, is onze financiëele toestand het niet minder.

Waren onze ministers zoo verzot op roem als onze doctrinaire kabinetten, dan zou er bier voor M. De Smet de Naeyer en consoorten roimschoots stof zijn om reclaam te maken.

Maar de ernstige en offerveerdige mannen die ons regeeren hebben enkel voor doel het land goed te besturen en voelen de noodzakelijkheid niet hun eigen lof te maken.

De sluiting der rekening, door den minister van financiën voorzien, sluit met een boni van twee millioen. Men heeft alle reden om te gelooven dat deze boni nog grooter zal zijn, daar de achtbare minister zeer gematigd is geweest in de schatting der openbare inkomsten, welke alle toenemen, en namelijk die der spoorwegen.

De opbrengst van sommige belastingen neemt gedurig toe. Dit is namelijk het geval, voor de accijnsen op het bier, bij voorbeeld. Moet men daarnit besluiten, dat men meer bier drinkt dan vroeger? Onder dat opzicht valt er onderscheid te maken.

De gewone bieren, de eenige die onder het bereik zijn van de werkmans families, brengen niet meer op dan vroeger, maar 't zijn de luxe bieren, de namaaksels van vreemde bieren, die elk jaar meer en meer worden verbruikt, en 't is daaruit dat de toeneming der opbrengst van de belasting van jaar tot jaar voorspruit.

De socialisten zijn dus geheel in tegenspraak met de waarheid, wanneer zij beweeren dat het financiëele overschot voorkomt van de winsten, gedaan op den drank des volks.

Er dient ook rekening te worden gehouden van den voorspoed onzer voornaamste nijverheden: wanneer men veel fabrikeert, is het natuurlijk dat deze werkzaamheid een gelukkigen invloed uitoefent op de openbare schatkist.

* *

Zal de Koning zijne bezittingen in Congo gaan bezoeken?

Dit gerucht is weer in omloop gebracht. Ik weet niet of het thans ernstiger is dan toen het de eerste maal op 't tapijt gebracht werd, over eenige jaren.

Ik wil enkel doen opmerken dat Leopold II niet gewoon is lang op voorhand aan te kondigen wat hij doen zal. Hij is er altijd zeer op gesteld geweest zijne volledige vrijheid van handelen te bewaren.

Beschermt de vogelen.

De raaf vreet de witte wormen op, welke men kevertoppen noemt.

Als de specht zich tegen een boom aanklampt en dan begint te slaan, beelden zich sommigen in, dat die vogel niets dan kwaad in heeft en den boom zoekt te bederven; het is zoo niet; dan tracht hij de boombedervende insekten uit te kloppen en den boom te bewaren.

De kwakkels en sneppen eten aardwormen.

De vijgensnep achtervolgt de snerpende krekels.

De koekoek lust venijnige rupsen, welke de andere vogels niet durven aanraken.

De meerle zuivert de moeshoven van slekken en eet overigens alle slach van zeer schadelijke ongedierten.

Leeuwerikken voeden zich met wormen, springkevers, miereneieren, enz.

De kievit is de gevaarlijkste vijand van den houtworm, die aan het scheepstimmerwerk zooveel schade aanricht.

De spreeuw vergast zich met springkevers.

De lijster slokt de vette slekken in.

Het vlasvinksken neemt wespen als suikerpillen in.

De schelmachtige musch schijnt schadevergoeding te willen doen voor hare talrijke diefstallen, met kevers, rupsen en ander ongedierte aan te randen.

Voor een nest holbewoners (ovenmetsers) behoeft er dagelijks een maaltijd van 150 ruspen.

Een gewone nest van het gehuifde koningsken heeft er insgelijks zooveel noodig.

De nachtegaal is een groote vernieler van mierenieren en allerhande larven.

De zwaluw eet onzeggelijk veel insekten.

Men telt de rupsen welke eene mees aan hare jongskens brengt met honderden.

Het roodborstje, in eene kamer opgesloten, kan op een uur zes honderd muggen en vliegen dooden.

Al die dieren doen hun best in 't voordeel van den mensch. En toch! Hoe dikwijls wordt hun dienst, wij zeggen niet beloond, maar slechts erkend!

Landbouwers, zoo gaat het dikwijls; wij beschouwen als vijanden dezen, die soms niets dan goed willen, en wij achten soms als onze beste vrienden die schoon praten, en ons dan plukken en scheren. Ziet hier, om te weten wie uw vriend is, ziet wat hij voor u doet, niet voor een enkelen keer, maar bij aanhoudendheid, zelfs dan wanneer gij hem miskent. Dat zijn de goeden!

Aan de ouders der milicianen.

Uw zoon heeft zich nu naar zijn garnizoen begeven.

Zijne gansche leven zal daarmee eene nieuwe wending nemen, welke niet zonder gevaar zal zijn.

Doch stelt uw betrouwen op God.

Houdt uwen zoon hoofdzakelijk voor:

Ten eerste, nooit met onbekende makkers op wandeling gaan.

Ten tweede, al zijne uitspanning en vermaken in gezelschap der kameraden te gaan nemen, uitsluitelijk in den Soldatenkring die voor de soldaten als een oprecht **Familiehuis** is, tot hetwelk zij allen vrijen toegang hebben, zonder kosten of verbintenis, alle dagen, telkens zij vrij zijn.

Ten derde, alle Zon- en Hoogdagen de **Krijgsmis** bij te wonen, onder welke eene aanspraak plaats heeft, die opzettelijk voor de soldaten gedaan wordt en tot welke zij volle toelating hebben, volgens de voorschriften van het reglement op den inwendigen krijgsdienst.

Daar er veel finage van den eersten stap, zult gij uwen zoon bijzonderlijk aanbeelden dat zijne eerste uitgang zij met een welbekenden meetmakker, BEGHT naar den Sint-Servatiusberg. Alzoo zal hij, eenmals alle soldaten, die hem zuiverlijk aanvaard worden, naar op het bouwen van zijn AANBEVELINGSBRIEFKEN zal inlichtingen ontvangen welke hij begeeren zou.

De Spanjaards op Cuba.

De terugkeer der ongelukkige Spansche soldaten uit Cuba en de Philippijnen, verwekt bij het Spansche volk een diep gevoel van medelijden; deze arme soldaten, mager en bloedloos, dragen op hun gebaat de sporen van den horger en van de ellende, die zij doorstaan hebben. Het klimaat van de gewezen Spansche bezittingen is voor hen noodlotiger geweest dan de kogels der oproerlingen en der Amerikanen. 250.000 jonzelingen, van 19 tot 24 jaar oud, sterk en gezond, waren naar de Perel der Antillen en naar Porto-Rico vertrokken. Ruim 60.000 zijn dood, 9 tien honderd werden door de geelkoorts, buikloop of tering weggerukt; de anderen sneuvelden of bezweken aan de wonden, die zij op het slagveld bekomen hadden.

Voor het einde van den oorlog met de Vereenigde-Staten, gedurende drie jaar burgeroorlog, had men ongeveer 50.000 soldaten naar Spanje moeten terugvoeren; meest allen waren door ziekte ondermijd, de gekwetsten waren in klein getal. In deze laatste dagen, kwamen de 4 gevangenen van Santiago de Cuba naar hun vaderland terug. Ruim 20.000 soldaten moesten naar Spanje teruggevoerd worden en de eischen der Amerikanen, alsook redens van spaarzaamheid, veroorzaakten zulken spoed, dat men op de stoombooten de gezonde, zieke en gekwetste soldaten letterlijk opeenpakte. Het gevolg was dat elken dag een tiental lijken van soldaten en officiers over boord mosten geworpen worden.

Op een der transportschepen, door de soldaten « de schepen der Dood » genoemd, heeft men op 1300 passagiers 127 lijken, allen soldaten, over boord moeten werpen; op een ander, 102 op 1400; op een ander, 80 op ongeveer 1100 passagiers! Soldaten stierven op de herrie, op het oogenblik dat men hen van de boot aan wal droeg. Andere zieken en gekwetsten snakten vurig hun vaderland terug te zien en stierven in het gezicht der Spansche kust. In Spanje, heeft men de gruwelen van den oorlog in al hunne akeligheid gezien.

Landbouw.

OVER HET OVERTOLLIG GEBRUIK DER METAALSLAKKEN BIJ HET BEMESTEN DER WEIDEN.

Talrijke landbouwers, aangezet door de groote vermeerdering van oogst teweeggebracht door de bemesting der weiden met metaalslakken, dienen jaarlijks, sedert lang, 1000 à 1200 kg. metaalslakken, per hectare, aan den grond toe. Zulks is zeker eene overdrijving, wat deze landbouwers er ook van denken.

Wij steunen onze zienswijze op theoriische beschouwingen ten volle bevestigd door rechtstreksche proefneminzen. Ons steunende op het gehalte phosphoorzuur van het hooi voortgebracht door weiden, overvloedig voorzien van de verschiedene voedende bestanddeelen en welke ons opbrengsten leveren in hooi en nagras van 8000 à 9000 kg., 't zij gemiddeld 8500 kg. per hectare (0.65 p. h. phosphoorzuur) vinden wij dat een oogst van zulk belang jaarlijks aan den grond slechts 52 kg. 250 phosphoorzuur ontneemt, welke bevat zijn in 550 kilogr. metaalslakken van 16 p. h. phosphoorzuur.

Zelfs de vertizen van phoshoorzuur in aanmerking nemende die de grond zou kunnen ondergaan (vertizen altijd zeer gering) besluiten wij dan niet met recht dat eene jaarlijksche toepassing van 400 kg. metaalslakken van 16 p. h. voldoende is om te voorzien in de behoefte aan phosphoorzuur van eenen jaarlijkschen opbrengst in hooi en toemaat van 8000 à 9000 kilogr.? Overigens, de rechtstreeksche proefneming bevestigt ten volle deze gevolgtrekking.

Zekerlijk bij de eerste phosphoatbemesting is eene toepassing van 400 kg. metaalslakken van 16 p. h. phosphoorzuur, in 't algemeen, onvoldoende om tot de grootste opbrengsten te komen, ten eerste, omdat het phosphoorzuur, bevat in de 400 kg metaalslakken, op onvolmaakte wijze in den grond verdeeld is, en vervolgens omdat een aanmerkelijk gedeelte van het phosphoorzuur aan den grond toegediend aan de opslorping ontsnapt, om reden dat de opslorpende organen der planten niet in aanraking komen met alle de aardeelt jes.

Vanhaar de noodzakelijk van in den grond een voorraad phosphoorzuur te brengen en tengevolge de hoevelheid metaalslakken herhaald berekend als onderhoudsbemesting te verstrekken; meer schot deze voorraad gemiddeld op 800 kg. metaalslakken, per hectare.

Zoo dus indien men, als eerste phosphoatbemesting, 400+400 kg. 12 0 kg. metaalslakken aan den grond toegediend heeft, zal men zich in 't vervolg tevreden stellen met jaarlijks, gedurende den Herfst, den Winter of na het afmaaien van 't hooi, als onderhoudsbemesting, 400 kg. metaalslakken uit te strooien, welke eene hoeveelheid phosphoorzuur bevat, in hoge mate, voldoende aan onze grootste oogsten in hooi en toemaat.

De gewoonte van ieder jaar tot 1000 kg. metaalslakken te gebruiken, per hectare, is dus niet gerechtvaardigd. De landbouwers die zulke hoeveelheden jaarlijks, per hectare, gebruiken, steken in hunnen grond een kapitaal welk hun geenen intrest opbrengt, hetgeen zij vermijden moeten.

L. VANDEN BERCK,
Landbouw-Ingenieur.

Gemeenteraad van Tongeren

Zitting van zaterdag 15 October 1898.

Tegenwoordig: MM. MEYERS, burgemeester, DELVOIE en INDEKEU, schepenen, DELVIGNE, GHINEAU, MODAVE, NEVEN, SCHAETZEN en VANDEN BOSCH leden.

Het proces-verbaal der vorige zitting wordt gelezen en goedgekeurd.

Mededeelingen.

Weldra zal er, in eene der gemeenten die belang hebben in het aanleggen van den buurtspoorweg Tongeren-Wihogne — doch niet te Tongeren — eene vergadering plaats hebben, ten einde deze lijn te bekomen. De gemeentebesturen van Luik, Lanklin, Recour en de andere gemeenten, langs den doortocht der lijn Wihogne-Luik gelegen, zullen er op uitgenoodigd worden.

M. de BURGEMEESTER zegt dat hem talrijke klachten toegekomen zijn, nopens het grond zijl gekarren die 's nachts op den openbaren weg blijven staan. Het gemeentereglement is stellig over dit punt. Er mogen hoegenaamd geene karren 's nachts in de straten blijven. Nogtans, in zekere gevallen, is het zeer moeielijk het reglement doen uit te voeren. Vele eigenaars van karren hebben noch schuur noch schuilplaats ter hunner beschikking.

M. de BURGEMEESTER roept de aandacht van den raad op het punt van te weten of het niet mogelijk zou zijn eene formuul te vinden die men op deze bijzondere gevallen zou kunnen toepassen. De raad zal moeten onderzoeken of het niet betamelijk ware het bestaande reglement eenigzins te wijzigen.

M. SCHAETZEN. — In de groote steden zijn er afgelegene plaatsen, waar talrijke karretjes staan. Er bestaat geen reglement over dit punt; de karretjes bevinden zich in zoo groot getal op die plaatsen, ingevolge de verdraagzaamheid van het bestuur.

Dagorde:

1° *Ontslaggevend gemeenteraadslid. Nazienig der rechten van het bijgevoegd lid, M. J. Deckers.*

Uit het proces-verbaal der laatste gemeentekiezing, blijkt dat M. Deckers het eerste bijgevoegd raadslid der tweede reeks is. Aangezien M. Deckers de geëischte voorwaarden van kiesbaarheid vereenigt, zal hij, in eene aanstaande zitting, geïnstalleerd worden.

2° *Toestand der gemeentekas. Proces-verbaal.* — Goedgekeurd.

3° *Buurtweg N° 3 genoemd Riedyck; stuk tusschen den weg van het Kerkhof en den weg van Henis. Gelijkmaking; plan; bestek.*

M. DELVOIE maakt verslag over de kwestie. Aangaande dit werk, heeft men de vraag gesteld van te weten of men den weg tusschen het kerkhof en den weg van Henis niet moest gelijk maken. Plannen zijn gemaakt geworden.

M. DELVOIE zegt dat de raad verplicht is zich met den weg van den Riedyck bezig te houden, daar het hier een werk van openbaar nut geldt. Indien deze weg in goeden staat was, zou men het vervoer der boomen en der beeten door de stad kunnen vermijden, zoo als het heden gebeurt.

Dit punt wordt tot de bevoegde commissie verzonden, om onderzocht te worden.

4° *Kosteloze school van huishoudkunde. Subsidie der stad.*

M. de BURGEMEESTER herinnert dat M. Neven, tijdens de laatste zitting van den raad, aangekondigd had dat hij een voorstel zou doen, betreffelijk het inrichten eener school van huishoudkunde in onze stad.

M. NEVEN zegt dat vooraleer een voorstel te doen, hij het noodig acht eenige inlichtingen te geven over de werking der school van huishoudkunde in België.

M. NEVEN treedt in zekere bijzonderheden over dit punt. Te Tongeren, zegt hij, zou het betamen dat de lessen der school van huishoudkunde in het vlaamsch gegeven worden. Hij stelt voor eene klas van huishoudkunde aan de meisjesschool, in het Beijnhof, bij te voegen. Het lokaal der oude bewaarschool, gelegen op de plaats gezegd « Onder de Linden » zou kunnen dienen. Men zou het met weinige kosten kunnen in staat stellen. Voorloopig zou men als meesteressen, hulponderwijzeressen der meisjesschool kunnen nemen. Het eerste jaar, zou eene meesteres voldoende zijn. Men zou, zoo noodig, later er eene tweede kunnen bijvoegen.

M. NEVEN stelt voor dit punt tot de bespreking der begrooting te verzenden.

M. SCHAETZEN. — Het voorstel is goed; men kan het aannemen. In het ontwerp van M. Neven, geldt het eene klas van huishoudkunde. Daar is niets in dat belet eene volledige school van huishoudkunde tot stand te brengen. Tongeren is de eenigste stad waar geene school van huishoudkunde bestaat. Er zijn er in ieke gemeenten der provincie. Wij moeten de bijzondere initiatief aanmoedigen, vooral wanneer zij zich voordoet onder toezicht van den Staat.

M. de BURGEMEESTER zegt dat hij sedert lang de kwestie onderzocht heeft. Over vier jaren, heeft de gemeenteraad eene subsidie gestemd, voor het inrichten eener school van huishoudkunde. Gedurende twee jaren, heeft zij op de begrooting gestaan. De inrichting *eener school* van huishoudkunde is hoogst noodzakelijk in onze stad. Te Tongeren zou het onderwijs in dergelijke school zich in het vlaamsch en in het fransch moeten geven, omdat onze stad op de grenzen van het walenland zel gen is en dat de kennis van het fransch noodwendig is aan de dienstmeiden die in families zullen treden, in dewelke het vlaamsch niet gekend is. Het onderwijs gegeven in eene *klas* van huishoudkunde, moet natuurlijk heel eenvoudig zijn. Wij moeten eene groote *school* van huishoudkunde hebben, die gevolgd zal worden door meisjes van zestien, zeventien en achtien jaren.

M. Neven stelt als lokaal het gebouw der oude bewaarschool voor. Dit is eene oude barak, heel en gansch ontoereikend. Na een eerste bezoek van den inspecteur, zal eene school, in dergelijk lokaal ingericht, geene subsidies van den Staat verkrijgen. Onder deze voorwaarden, zou zij veel geld aan de stad kosten. De Damen van de Heilige Harten hebben, uit eigene beweging, voorgesteld *eene school* van huishoudkunde in te richten; uit dien hoofde vragen zij eene subsidie aan de stad, aan de provincie en aan den Staat. Zij zullen de meubels leveren, alsook lokalen met dewelke het onmogelijk is het gebouw der oude bewaarschool te vergelijken.

M. SCHAETZEN. — De stad zou *eene klas* van huishoudkunde moeten inrichten en door eene subsidie de bijzondere initiatief aanmoedigen om het inrichten eener *school* van huishoudkunde.

De kwestie der subsidie, aan de school van huishoudkunde toe te staan, wordt naar de bevoegde commissie verzonden, ten einde onderzocht te worden.

5° *Bureel van Weldadigheid. Rekening van 1897.* — Goedkeuring.

6° *Idem. — Verpachting van land. Akt.* — Goedgekeurd.

M. de BURGEMEESTER zegt dat het Bureel van Weldadigheid zich bezig houdt met wijzigingen in te brengen in den geneeskundigen dienst der behoeftigen, in den zin van eene grootere vrijheid die aan de armen zou gegeven worden in betgeen het kiezen van hunnen geneesheer aangaat.

Het college heeft de verscheidene geneesheeren der stad op het stadhuis bijeengeroepen, ten einde de kwestie onder praktisch oogpunt te onderzoeken. Deze heeren hebben zich niet kunnen ten akkoord stellen over den tekst van een aan te bieden voorstel.

In 1896 reeds, werd deze kwestie in het Bureel van Liefdadigheid besproken. De Geneeskundige Federatie heeft nooit uitspraak over dit punt gedaan.

M. SCHAETZEN. — In hare laatste zitting, heeft de Commissie der openbare lieddadigheid, door het gouvernement ingesteld, zich met de kwestie bezig gehouden. Wij zouden ons het proces-verbaal dezer zittiag moeten kunnen bezorgen.

7° *Vergunning van grond op het kerkhof voor de Zusters van den H. Carolus, die het burgerlijk hospitaal bedienen.*

Tot eene aanstaande zitting verzonden.

Examens.

M. Albert Vroonen van Tongeren heeft de eerste proef der candidatuur in de wijsbegeerte en de letteren afgelegd.

MM. L. Van Herckenrode van Bilsen en J. Cryns van Tongeren, komen de voorbereidende proef van het examen van candidaat-ingenieur af te leggen.

NIEUWS uit de stad en de omstreken

Volgens ministerieel besluit van 17 dezer maand, zullen de **markten voor vette varkens en vette koeibeesten** aanstaande week te Tongeren **HEROPEND** worden.

Dinsdag, heeft op het kasteel van Lexhy, bij Fexhe-le-haut-Clocher, het **huwelijk** van M. den Graaf Léon de Hemricourt de Grunne met Mejufvrouw de Baronnes Jeanne de Blanckart-Surlet plaats gehad.

Verbetering VAN HET **paardenras.** — *Keuring der hengsten bestemd tot de dekking* in 1899. — De Gouverneur der provincie Limburg, brengt ter kennis van het publiek dat, in uitvoering van het reglement over het verbeteren van het paardenras in de provincie Limburg, de bestendige Deputatie van den provincialen Raad beslist heeft dat de vergaderingen der Commissie, die belast is met de keuring der paarden die tot de dekking in de provincie Limburg bestemd zijn en met het toekennen der premiën, welke ingesteld zijn door het reglement over het verbeteren van het paardenras, zullen plaats hebben op de hieron aangeduide tijdstippen, te weten:

A. — Voor de keuring der hengsten en het toekennen der plaatselijke prijskampprenien alsook de gewone bewaringspremiën:

1° Te Hasselt, den 2de dinsdag der maand November 1898, en zoo noodig, nog 's anderdaags.

2° Te Tongeren, den volgden donderdag en, zoo noodig, nog 's anderdaags.

Deze vergaderingen zullen beginnen om 9 uren 's morgens.

B. — Voor het toekennen der provinciale prijskampprenie en der bewaringspremiën van fr. 5.000 alsook voor het keuren der hengsten die niet op de keuringen van November zijn kunnen gebracht worden:

Te Hasselt, den 2de dinsdag der maand December 1898, om 11 uren.

Voor de prijskampen tusschen trekmerriën en de prijskampen tusschen hengstenveulens, zullen de dagen later bepaald worden.

De inschrijvingen der op de keuring aan te bieden paarden moeten genomen worden ten huize van den heer Secretaris der provinciale Landbouwcommissie te Hasselt, ten laatste acht dagen voor de hierboven bepalde datums.

Deze inschrijvingen kunnen in persoon genomen worden of wel per aanbevolen brief.

Bij koninklijk besluit van den 18 October, wordt het burgerlijk kruis van eerste klas verleend aan M. Hector Jans, griffier der rechtbank van eersten aanleg te Tongeren, ter beloning van diensten bewezen gedurende eene loopbaan van meer dan vijf en dertig jaren.

VOLKSBOND ST-MATERNUS. — Zondag 30 October om 8 uren 's avonds zal een schoon CONCERT in de zaal der Maatschappij door de Koormaatschappij St-Cecilia en eenige gunstig gekende liefhebbers gegeven worden.

Al de leden van den Volksbond St-Maternus zijn er met hunne familie op uitgenoodigd.

WERK DER BROODEN VAN DEN H. ANTONIUS. — *Ontvangene giften:* Uit erkentelijkheid voor bekomene gunsten 2 fr. — Voor eene gunst te bekomen 3 fr. — Voor eene bekomene genezing 5 fr.

Zijne Hoogw. de Bisschop zal op Maandag, 24 October, de nieuwe kapel inzegenen van het Col-

---

DE HUT VAN ONKEL TOM

43ste VERVOLG.

— Welnu, dan kan dat doorgaan voor eenen keer, dat hij slagen verdient en niet krijgt. Hij verdient altijd wat, dat kan ik u zeggen. Maar ik zal hem niet weder slaan waar gij bij rijt, als u dat onaangenaam is.

Eva was niet tevreden, maar achtte het vruchteloos haren meet haar gevoel te willen doen begrijpen.

Dodo kwam spoedig met het paard terug.

— Zoo, Dodo, nu hebt gij het tamelijk wel gemaakt, zegde zijn jonge meester, met wat meer vriendelijkheid dan gewoonlijk. Kom, houd nu het paard van Miss Eva, terwijl ik haar in den zadel help.

Dodo plaatste zich nu bij Eva's paardje. Zijn gezicht was betrokken en zijne oogen zagen er uit alsof hij geschreid had.

Henrique, die reeds grootsch was op zijne bedreventheid in alle punten van galanterie, hielp zijn nichtje vlug in den zadel, nam de teugels over en gaf ze haar in de hand. Eva zeker boog zich naar den anderen kant van het paard, waar Dodo stond, en toen bij de teugels lostiet, zegde zij: Zoo, Dodo, goedé jongen, nu bedank ik u.

Dodo keek met verbazing op naar het lieve jeugdige gezichtje; het bloed steeg hem naar de wangen en de tranen kwamen hem in de oogen.

— Hier, Dodo! zegde Henrique geldiend.

Dodo sprong toe en hield het paard, terwijl zijn meester opsteeg.

— Daar hebt gij wat om suiker voor te koopen, Dodo, zegde Henrique. Ga nu maar heen.

Henrique reed naast Eva de laan af en Dodo bleef de twee kinderen staan nazien. Een bad hem geld gegeven en een had hem gegeven wat hij veel liever had: een vriendelijk woord, vriendelijk gesproken. Dodo was nog maar eenige maanden van zijne moeder geweest. Zijn meester had hem in een slavenmagazijn gekocht, om met zijn mooi gezicht bij het mooie paardje te passen; en hij werd nu door zijnen jongen meester geleid en afgericht.

Dit geheele tooneel was door de broeders St-Clare uit een ander gedeelte van den tuin aangezien.

Toen Henrique den kleinen mulat sloeg, kreeg Augustine eene hoogere kleur, maar hij zegde slechts met zijne gewone, spottende onverschilligheid: Dit zullen wij zeker eene republikeinsche opvoeding moeten noemen, nietwaar, Alfred?

— Henrique is een duivsel van een jongen, als zijn bloed heet wordt, antwoordde Alfred even onverschillig.

— Gij zult dit zeker eene leerrijke oefening voor hem achten? hervatte Augustine droogjes.

— Al deed ik dat niet, dan kon ik het toch niet veranderen. Henrique is ontembaar als hij driftig wordt. Zijne moeder en ik hebben er al lang van afgezien om hem hierin tegen te gaan. Maar Dodo kan het wel verduren, slagen zullen hem niet deren.

— En dit is zeker de manier om Henrique het begin van den republikeinschen catechismus te leeren: Alle menschen worden vrij en gelijk geboren.

— Och, zegde Alfred, dat is een van Tom Jeffersons staatijes van fransche kwakzalverij. Het is belachelijk, dat zulke dingen nog tegenwoordig onder ons rondloopen.

— Dat vind ik ook, zegde Augustine met veel nadruk.

— Omdat, vervolgde Alfred, iedereen duidelijk genoeg zien kan, dat alle menschen niet vrij en niet gelijk geboren worden. Wat mij betreft, ik houd van dat republikeinsche gezwets de grootste helft voor klinkklaren onzin. Het zijn de zondigen de beschaafden, de gegoeden, die gelijke rechten behooren te hebben en niet het canaille.

— Als gij het canaille maar in die meening knot houden, zegde Augustine. Eens in Frankrijk heeft het zijne beurt genomen.

— Natuurlijk, het moet ten onder gehouden worden, stelsel-matig en standvastig, zooals ik doen zou, antwoordde Alfred, zijnen voet vastplantende, alsof hij op iemand trapte.

— Het is een leelijk geval, als het er eens bovenop komt, zegde Augustine, zooals op Sint-Domingo, bij voorbeeld.

— O! antwoordde Alfred, daarop zullen wij hier wel passen. Wij moeten maar al dat gepraat over opvoeding en zedenverbetering tegengaan, dat tegenwoordig in zwang komt; de lagere klasse moet geene opvoeding hebben.

— Daar is geen bidden meer tegen, antwoordde Augustine; opgevoed zullen de negers worden, en wij hebben alleen te zeggen hoe. Ons stelsel is, hen in barbaarschheid en verdierlijking op te voeden. Wij breken alle banden die hen aan de menschelijkheid hechten en maken hen tot wilde dieren; als zij eens de overhand krijgen, zullen wij dat ondervinden.

— Zij zullen nimmer de overhand krijgen, zegde Alfred.

— Goed zoo, antwoordde Augustine. Maak maar stoom, schroef de veiligheidsklep dicht, ga er op zitten en zie waar gij belanden zult.

— Welnu, zegde Alfred, dat zullen wij zien. Ik ben niet bang om op de veiligheidsklep te zitten als de ketels sterk zijn en de machinerie goed werkt.

— De adellijke heeren in den tijd van Lodewijk XIV dachten evenzeer, en op een fraaien morgend zult gij allen in de lucht tegen elkander zien vliegen, als de ketels springen.

— De tijd zal het leeren, zegde Alfred lachende.

— Ik zeg u, hervatte Augustine, als er iets is dat zich in onzen tijd met de kracht eener goddelijke wet openbaart, dan is het, dat de massa's zich zullen verheffen en de laagste klassen de hoogste worden.

— Dat is weer van uw rood republikeinsch bombast, Augustine! Waarom zijt gij geen reizend volksredenaar geworden? Daar zoudt gij heerlijk voor zijn. Nu, ik hoop dat ik dood zal wezen, eer dat dusdanig iets rijk van uwe smerige massa's begint.

— Smerig of niet smerig, zij zullen u overheerschen, als haar tijd komt; en zij zullen juist zulke heerschers, zijn als gij ze maakt. De fransche edelen verkozen het volk sansculotte te hebben, en zij hebben sansculotteheerschers gehad naar hartelust. De bevolking van Haïti...

— Och kom, Augustine! alsof wij al niet genoeg hadden gehad van dat verachtelijke en verfoeilijke Haïti! De Franschen van Haïti waren geene Anglo-Saksers; waren zij dat geweest, dan zou het anders zijn gegaan. De Anglo-Saksers zijn de heerschende stam op de wereld en zullen dat blijven.

— Welnu, er zit tegenwoordig al vrij wat Anglo-Saksisch bloed in onze slaven, hervatte Augustine. Er zijn er veel onder, die maar juist genoeg van het Afrikaansche hebben, om zekere tropische warmte en drift aan onze bedachtzame standvastigheid te geven. Als hier ooit het Sint-Domingo-uur slaat, zal het Anglo-Saksisch bloed voorgaan. Zonen van blanke vaders, wien al ons trotsch gevoel van eigenwaarde in de aderen brandt, zullen zich niet altijd laten verkoopen en verhandelen. Zij zullen oprijzen, en het geslacht hunner moeder met hen doen oprijzen.

— Dwaasheid! Onzin!

— Er is een oud boek, hervatte Augustine, dat zegt: Gelijk het geschied is in de dagen van Noach, alzoo zal het ook zijn: zij aten en dronken, zij plantten en bouwden en wisten het niet, totdat de zondvloed kwam en hen allen wegnam.

— Over het geheel, Augustine, denk ik inderdaad dat gij talenten genoeg hebt voor eenen volksredenaar, zegde Alfred lachende. Wees voor ons maar niet bang. Zalig zijn de bezitters. Wij hebben de macht. Dit onderworpen ras, vervolgde hij, met den voet stampende, is onder en zal onder blijven. Wij zijn wel mans genoeg om met ons eigen buskruit om te gaan.

— Zonen, opgevoed gelijk uw Henrique, zullen de beste bewaarders van uwe kruitmagazijnen zijn, zegde Augustine, zoo koel en beraden als zij zijn. Het spreekwoord zegt: Die zich zelven niet kan regeeren, kan geene anderen regeeren.

— Dat is wel iets bedenkelijks, zegde Alfred peinzende. Het is niet te ontkennen, dat het onder ons stelsel zeer moeilijk is kinderen op te leiden. Het geeft hunne hartstochten, die in ons klimaat vurig genoeg zijn, veel te veel vrijheid. Ik heb mijne met Henrique. De knaap is goedhartig en edelmoedig; maar als hij driftig wordt, is hij onhandelbaar. Ik geloof dat ik hem voor zijne verdere opvoeding naar het Noorden zal zenden waar de gehoorzaamheid nog meer in de mode is, en hij meer met gelijken en minder met onderhoorigen zal omgaan.

— Daar de opleiding van kinderen eene hoofdzaak voor het geheele menschdom is, zegde Augustine, zou ik het wel van eenig gewicht achten, dat ons stelsel in dit opzicht niet deugt. Een sommige opzichten niet, antwoordde Alfred, maar in andere wederom wel. Het maakt de jongens manhaftig en dapper; en de ondeugden van het vernederde geslacht strekken juist om hen in de tegenovergestelde deugden te bereiken. Ik geloof, bij voorbeeld, dat Henrique een fijner gevoel voor het schoone der waarheidsliefde heeft, omdat hij ziet dat logen en bedrog de algemeene kenteekenen der slavernij zijn.

— Zeker een christelijk begrip van de zaak, zegde Augustine.

— Christelijk of niet, het is waar, antwoordde Alfred, en het is omtrent even christelijk als de meeste andere dingen in de wereld.

— Wel mogelijk, zegde Augustine.

— Och, het praten helpt niet, Augustine. Ik geloof dat wij dat alles wel vijf honderd malen gezegd hebben. Wat zegt gij van een spelletje triktrak?

De twee broeders gingen de stoep op en zaten weldra aan een tafeltje met het bord tusschen hen in. Terwijl zij de schijven schikten, zegde Alfred: Ik moet u toch nog zeggen, Augustine, wanneer ik dacht zooals gij, zou ik iets doen.

— Dat geloof ik wel, gij zijt van de soort die iets doet, maar wat?

— Wel, uwe eigen bedienden wat beter opvoeden, tot een proefje, zegde Alfred met een half spottenden glimlach.

— Gij zoudt evengoed den berg Etna plat op hen kunnen neerzetten en hun gelasten daaronder op te staan, als mij zeggen mijne bedienden tot iets beters op te voeden, terwijl de geheele massa der maatschappij hen neerdrukt. Een enkel man kan niets doen tegen den invloed eener geheele maatschappij. De opvoeding zal zij iets beteekenen, moet de zaak van den staat zijn; of er moeten zich ten minste genoeg vereenigen om ze tot eene gemeenschappelijke zaak te maken.

— Gij speelt het eerst, zegde Alfred, en weldra waren de broeders in hun spiverdiepten spraken over niets anders, totdat men dichtbij weder hoofslagen hoorde.

M. SCHAETZEN. — In hare laatste zitting, heeft de Commissie der openbare lieddadigheid, door het gouvernement ingesteld, zich met de kwestie bezig gehouden. Wij zouden ons het proces-verbaal dezer zittiag moeten kunnen bezorgen.

7° *Vergunning van grond op het kerkhof voor de Zusters van den H. Carolus, die het burgerlijk hospitaal bedienen.*

Tot eene aanstaande zitting verzonden.

Examens.

M. Albert Vroonen van Tongeren heeft de eerste proef der candidatuur in de wijsbegeerte en de letteren afgelegd.

MM. L. Van Herckenrode van Bilsen en J. Cryns van Tongeren, komen de voorbereidende proef van het examen van candidaat-ingenieur af te leggen.

NIEUWS uit de stad en de omstreken

Volgens ministerieel besluit van 17 dezer maand, zullen de **markten voor vette varkens en vette koeibeesten** aanstaande week te Tongeren **HEROPEND** worden.

Dinsdag, heeft op het kasteel van Lexhy, bij Fexhe-le-haut-Clocher, het **huwelijk** van M. den Graaf Léon de Hemricourt de Grunne met Mejufvrouw de Baronnes Jeanne de Blanckart-Surlet plaats gehad.

Verbetering VAN HET **paardenras.** — *Keuring der hengsten bestemd tot de dekking* in 1899. — De Gouverneur der provincie Limburg, brengt ter kennis van het publiek dat, in uitvoering van het reglement over het verbeteren van het paardenras in de provincie Limburg, de bestendige Deputatie van den provincialen Raad beslist heeft dat de vergaderingen der Commissie, die belast is met de keuring der paarden die tot de dekking in de provincie Limburg bestemd zijn en met het toekennen der premiën, welke ingesteld zijn door het reglement over het verbeteren van het paardenras, zullen plaats hebben op de hieron aangeduide tijdstippen, te weten:

A. — Voor de keuring der hengsten en het toekennen der plaatselijke prijskampprenien alsook de gewone bewaringspremiën:

1° Te Hasselt, den 2de dinsdag der maand November 1898, en zoo noodig, nog 's anderdaags.

2° Te Tongeren, den volgden donderdag en, zoo noodig, nog 's anderdaags.

Deze vergaderingen zullen beginnen om 9 uren 's morgens.

B. — Voor het toekennen der provinciale prijskampprenie en der bewaringspremiën van fr. 5.000 alsook voor het keuren der hengsten die niet op de keuringen van November zijn kunnen gebracht worden:

Te Hasselt, den 2de dinsdag der maand December 1898, om 11 uren.

Voor de prijskampen